

บทความวิชาการ

ผลิตพยาบาลอย่างไรให้ตอบโจทย์ผู้ใช้บัณฑิตในศตวรรษที่ 21

: ความท้าทายของอาจารย์พยาบาลไทย

How to produce nursing to meet the needs of graduate user
in the 21st century : Challenges of Thai nursing instructors

อุมาสวรรค์ ชูหา¹, พัชรา สมชื้อ², สุภาวดี นาคสุขุม³,
ปุนรดา พวงสมัย⁴, รุ่งนภา ประยูรศิริศักดิ์⁵ และจริยา มงคลสวัสดิ์⁶

Umasawan Choocha¹, Patchara Somchoe², Supawadee Naksukhum³,
Punrada Pongsamai⁴, Rungnapa prayoonsirisak⁵ and Jariya Mongkolsawad⁶

บทคัดย่อ

การก้าวข้ามโลกปฏิวัติอุตสาหกรรมไปสู่โลกดิจิทัลเกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกๆมิติอย่างรวดเร็ว ความต้องการของตลาดแรงงานเปลี่ยนไป งานที่ทำซ้ำๆหรืองาน routine work คอมพิวเตอร์สามารถทำแทนมนุษย์ได้หรือบางงานทำได้ดีกว่ามนุษย์เสียอีก ตลาดแรงงานจึงต้องการผู้ที่มีทักษะและสมรรถนะระดับสูง มีความสามารถเฉพาะทางมากขึ้น การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันเพื่อให้ได้บัณฑิตที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานและมีศักยภาพในการแข่งขันสูงนั้น จึงเป็นความท้าทายอย่างยิ่ง วิชาชีพพยาบาลเป็นอีกหนึ่งอาชีพที่ผู้ประกอบการต้องการบัณฑิตที่พร้อมใช้งานและมีทักษะในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งบัณฑิตที่พร้อมใช้งานหรือบัณฑิตเบ็ดเสร็จ เป็นบัณฑิต 4.0 “ดี เก่ง และมีสุข” เป็นคนที่มีศักยภาพสูงและมีทักษะชีวิตเพื่อการประกอบอาชีพ มีความคิดเชิงวิพากษ์ รู้จักแก้ไขปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์รู้จักคิดค้นนวัตกรรม รู้จักสื่อสารและมีทักษะในการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ : พยาบาล ผู้ใช้บัณฑิต ศตวรรษที่ 21 อาจารย์พยาบาล

^{1,3,4}Rajamangala University of Technology Thanyaburi

²Kasembundit University

⁵Boromrajconani College of Nursing Udon Thani

⁶Ratchathani University Udonthani campus

ABSTRACT

Transcendence the world of industry revolution into the digital world gets rapid changes in every dimension. The needs of the labor market have changed. Computers can do instead of humans or work better than humans. The labor market requires people with high skills and competencies and high level has more specialized ability. Current learning management for graduates that meet the needs of the labor market and have high competitiveness is a great challenge. The nursing profession is another profession that entrepreneurs want graduates who are ready to use and have skills in the 21st century. Therefore, learning management needs to be reorganized in many ways for graduates that are ready to use who graduate 4.0 „good, smart and happy people” People with high potential and life skills for occupation with critical thinking know the solution, creative Innovation thinking, Including knowing communication and having skills in working together which is a learning skill in the 21st century

Keywords : Nursing, graduate user, 21st century, nursing instructors

บทนำ

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกๆมิติอย่างรวดเร็ว การดำเนินชีวิตในสังคมเปลี่ยนไปงานบางอย่างคอมพิวเตอร์สามารถทำแทนมนุษย์ได้ ตลาดแรงงานจึงเกิดการแข่งขันสูง ผู้ที่มีความรู้ มีสมรรถนะ มีความสามารถเฉพาะทางและมีความฉลาดรอบรู้ในทุกด้านเท่านั้นที่จะอยู่รอด การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์เพื่อผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมและเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตและการทำงาน เป็นบัณฑิต 4.0 “ดี เก่ง และมีสุข” การปฏิรูปการเรียนรู้ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ซึ่งเป้าหมายสำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้คือ การสร้างพลเมืองคุณภาพ เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน มีทักษะชีวิตเพื่อการประกอบสัมมาชีพและมีทักษะแห่งการเรียนรู้ สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องปรับจากรูปแบบเดิมมาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาจารย์เป็นบุคคลสำคัญที่ต้องทำให้เกิดการเรียนรู้ยุคใหม่ ปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนจากรูปแบบเดิมเป็นรูปแบบใหม่ เช่น การบรรยายไปเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก (Active learning) ซึ่งจะให้ผู้เรียนเกิดการคิดเชิงวิพากษ์ เกิดการแก้ไขปัญหา เกิดความคิดสร้างสรรค์และรู้จักคิดค้นนวัตกรรม เกิดการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจ

ศึกษา (Work-integrated Learning) โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศาสตร์แขนงต่างๆ ได้เรียนรู้นอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดจิตสาธารณะและการรับผิดชอบต่อสังคม และการจัดการเรียนการสอนแบบสหกิจศึกษาจะช่วย ส่งเสริมให้สร้างองค์ความรู้ใหม่และสร้างนวัตกรรม (Innovation) เน้นการเรียนการสอนที่สร้างผู้ประกอบการใหม่ ไม่เน้นสร้างผู้เรียนจบไปเป็นลูกจ้าง และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ทั้ง 6 ด้าน เน้นการพัฒนาทุกมิติโดยเฉพาะด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์² ซึ่งเป็นด้านที่มีความสำคัญมาก กระทรวงศึกษาธิการ เป็นกระทรวงที่เป็นกำลังสำคัญในการผลิตทรัพยากรมนุษย์ออกสู่ตลาดแรงงาน ได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ออกเป็น 6 ยุทธศาสตร์³ โดยสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ทั้ง 5 ด้าน มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านผู้เรียน⁴ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติเช่นกัน คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เสนอแนะด้านการแก้ปัญหาเพื่อให้การปฏิรูปอุดมศึกษาเป็นรูปธรรม โดยเน้นด้านการสร้างพลเมืองคุณภาพเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน⁵ ซึ่งสอดคล้องกับ

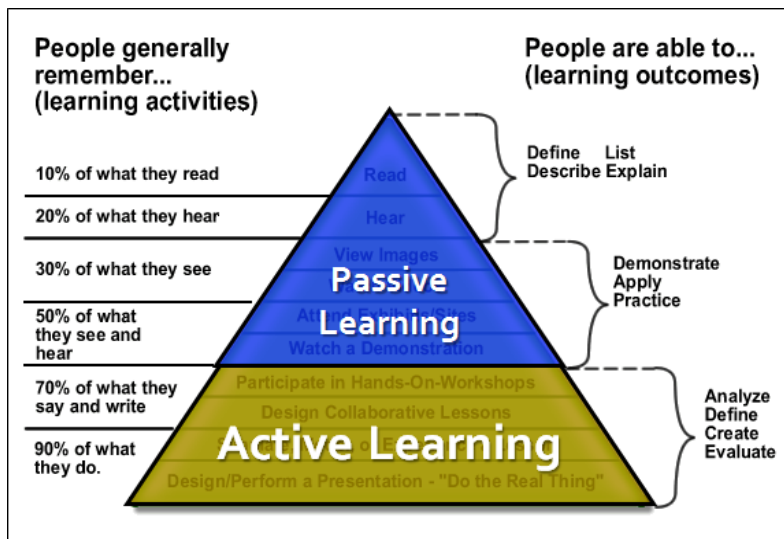
กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นทุกหลักสูตร ทุกระดับการศึกษา จึงต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาต่างๆ

การจัดการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา

การเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการเตรียมบัณฑิตเพื่อออกไปทำงาน หรือเตรียมพร้อมเพื่อประกอบอาชีพ การเรียนแบบท่องจำหรือเรียนตามที่อาจารย์ผู้สอนบอมนให้ หรือการเรียนแบบบรรยาย (Passive learning) จึงไม่เพียงพอในยุคที่มีการแข่งขันสูง รูปแบบการเรียนรู้จึงต้องปรับเปลี่ยน ดังนี้

1. ปรับให้มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนจากอาจารย์เป็นผู้บรรยาย มาเป็นอาจารย์ต้องออกแบบการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียน มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยอาจารย์ทำหน้าที่เป็นผู้กำกับการจัดการ

เรียนรู้ (Facilitator/Coach) ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น การพูดคุย การอ่าน การเขียน การสะท้อนคำถามกลับ การตั้งปัญหา สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมทั้งฝึกให้ผู้เรียนรู้จักค้นคว้าแบบมีส่วนร่วมด้วยตนเอง มีการคิดเชิงวิพากษ์ รู้จักแก้ไขปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ดังแนวคิดของ Eagle Dale (1969) ได้เสนอ “The cone of learning” ว่า การเรียนรู้แบบ Passive Learning ที่อาจารย์เป็นผู้สอน ผู้บอกเล่า ส่วนผู้เรียนเป็นผู้ฟังและอ่าน ผู้เรียนจะจำได้สูงสุดเพียงร้อยละ 30 หากเป็นการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active learning) สามารถพัฒนาผู้เรียนไปได้ถึง การคิดเชิงวิพากษ์ การแก้ไขปัญหา การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก เช่น Think-pair-share, Gallery, Reaction to a video, Small group discussion, Team-based teaching, The flipped classroom, Problem-base learning, Project-based learning.

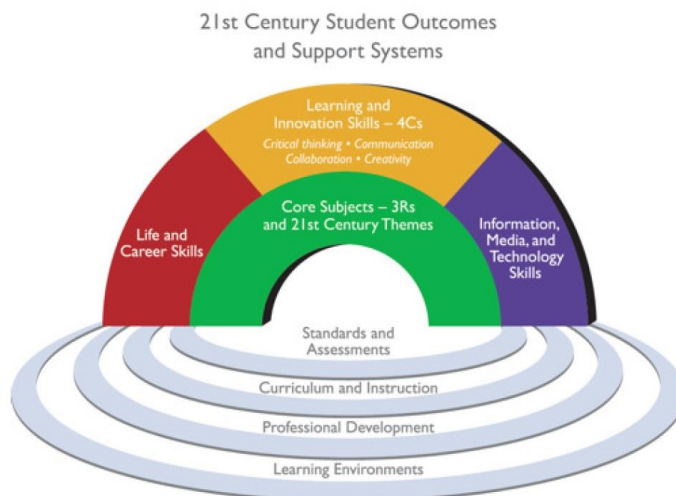

The cone of learning

ที่มา : <https://gove.org/hierarchy-of-learning-learning-retention/>⁶

การเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย การเรียนรู้แบบ 3Rs ที่เน้นคุณลักษณะหรือสมรรถนะหลักของผู้เรียน และ 8Cs ที่เน้นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน ประกอบด้วย Reading การอ่าน ซึ่งผู้เรียนต้องอ่านออก (W)riting การเขียน ผู้เรียนต้องเขียนได้ และ (A)Rithmetic คณิตศาสตร์ ผู้เรียนต้องคิดเลขเป็น ส่วน 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความ

เข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and ership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills)

ที่มา : <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>⁷

2. เสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทั้ง ด้านวิชาชีพเฉพาะ (hard skills) และ ทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน (soft skill) ได้แก่

2.1 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ควบคู่กับการคิดเชิงวิพากษ์ รู้จักแก้ไขปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม มีการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน

2.2 ทักษะชีวิตและการทำงาน ทำให้เกิดความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำ เกิดความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่ม และมีทักษะทางสังคม

เกิดการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

2.3 ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทำให้เกิดทักษะในการเสพข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน

3. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการในรูปแบบ Work-integrated Learning (WIL) หรือที่เรียกว่าสหกิจศึกษา (Cooperative education) เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างวิชาทฤษฎีและวิชาปฏิบัติ และเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกไปปฏิบัติงานจริง เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และประสบการณ์ในการทำงาน ได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เกิดกระบวนการแก้ปัญหา ทั้งนี้กระบวนการ

เรียนรู้อยู่ภายใต้การประเมินของสถานประกอบซึ่งมีอาจารย์เป็นผู้กำหนดขอบเขตการประเมิน

4. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่จริงของสังคม โดยจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ศาสตร์ต่างๆนอกห้องเรียน เช่น โครงการหนึ่งบ้านหนึ่งเตียง ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลชุมชน ที่ฝึกให้นักศึกษาได้เรียนรู้แบบองค์รวม ศักยภาพสุขภาพทั้งครอบครัวและทุกช่วงวัย ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรู้จักค้นหาปัญหา กำหนดแนวทางแก้ไขร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมถึงเกิดจิตสำนึกในการนำองค์ความรู้สู่ชุมชน มีจิตสาธารณะ

5. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในการเป็นผู้ประกอบการ ตามนโยบายการสร้างผู้ประกอบการใหม่ของรัฐบาล มีการส่งเสริมการบ่มเพาะวิสาหกิจและการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ (Start-up) เพื่อกระตุ้นให้บัณฑิตอยากเป็นผู้ประกอบการมากกว่าจบไปแล้วทำงานเป็นลูกจ้าง^๖ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบการสร้างนวัตกรรม (Innovation) และองค์ความรู้ใหม่ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบ Project-based Learning และ Problem-base learning ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนนำองค์ความรู้ไปต่อยอดสร้างองค์ความรู้ใหม่เกิดนวัตกรรมในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิด “ฐานกำลังหลัก” ตามนโยบายของประเทศ

6. มีกระบวนการเตรียมความพร้อมผู้เรียน ดังนี้ อบรมให้ผู้เรียนเข้าใจถึงขั้นตอนการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่างๆ ก่อนที่จะมีการดำเนินกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกรักภาคภูมิใจในศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่ปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับผู้เรียน ทั้งต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่การทำงานรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ สร้างแรงจูงใจในการทำงานให้ผู้เรียน และสร้างอุดมการณ์แห่งชาติ

การเรียนการสอนในสาขาพยาบาลศาสตร์

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ 2560^๗ สรุปได้ดังนี้

ลักษณะของสาขา สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นสาขาที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อชีวิตมนุษย์ ด้วยความเอาใจใส่อย่างเอื้ออาทร จำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาล

โดยให้การพยาบาลอย่างเป็นองค์รวมและคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมรวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์และเทคโนโลยีสารสนเทศ การปฏิบัติการพยาบาลต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพและความเท่าเทียมกันของคุณค่าชีวิตมนุษย์ การเรียนการสอนจึงต้องฝึกปฏิบัติการพยาบาลทั้งในสถานการณ์จำลองเสมือนจริงและสถานการณ์จริง

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีความรอบรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาล การผดุงครรภ์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สามารถปฏิบัติการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวมโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาล สื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ คิดอย่างเป็นระบบ แก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีความรู้ด้านดิจิทัล การสื่อสารมีภาวะผู้นำ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและทีมสหวิชาชีพได้ มีคุณธรรมจริยธรรม คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ใช้กระบวนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาทางสุขภาพ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้การวิเคราะห์เชิงตัวเลขและใช้สถิติอย่างเหมาะสมในวิชาชีพ มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลและตระหนักในคุณค่าทางวิชาชีพ เป็นพลเมืองดี มีสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถปฏิบัติงานในความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้

มาตรฐานผลการเรียนรู้ มาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้านที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ที่กำหนดไว้ ดังนี้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

อาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21

อาจารย์พยาบาล เป็นบุคคลที่สอนสาขาเฉพาะทางการพยาบาลซึ่งเป็นสาขาเฉพาะทางด้านวิชาชีพ ดังนั้น อาจารย์พยาบาลจึงไม่ได้มีแค่องค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาอย่างเดียวจะต้องมีความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้ด้วย

ซึ่งคุณสมบัติของอาจารย์พยาบาลที่ดี มีคุณภาพนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีสมรรถนะ (competency) ตรงกับสาขาที่สอน มีทัศนคติที่ดีต่อความเป็นอาจารย์ สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง มีเทคนิค กระบวนการในการถ่ายทอดองค์ความรู้ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และพร้อมที่จะพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายที่องค์กรต้องการได้ต้องยอมรับว่า นิสิตหรือนักศึกษาพยาบาลในปัจจุบันเป็นผู้เรียนยุค Generation Z ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนเสียก่อน จึงจะสามารถออกแบบกิจกรรม การจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องตามลักษณะวิชา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้ จากการพิจารณาตามลักษณะวิชาในสาขาพยาบาลศาสตร์ มาตรฐานผลการเรียนรู้และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์แล้ว อาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21 ควรออกแบบการเรียนการสอนเพื่อให้อบอบจาย ผู้ใช้บัณฑิต ดังนี้

หลักการออกแบบการสอนตามหลัก 3 A

1. Active Learning มีแนวคิดพื้นฐานมาจากการเรียนรู้ด้วยตนเอง Constructivism theory Bonwell & Eison (1991)¹⁰ ได้ให้ความหมายของ Active Learning ว่าเป็นการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ระดับการเรียนรู้จะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมของผู้เรียน กิจกรรมในการเรียนรู้ ได้แก่ การฟัง การอ่าน การเขียน การอภิปราย การแก้ปัญหา การสะท้อนความคิด ดังนั้น การเรียนรู้แบบ Active Learning จึงเป็นการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนของอาจารย์ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกัน มุ่งให้ผู้เรียนกระตือรือร้น คิดค้นหาความรู้ และหาคำตอบอยู่ตลอดเวลา (Active Learner) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อาจารย์ผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เช่น เมื่อผู้เรียนเกิดข้อสงสัยแล้วถามอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนใช้เทคนิคการสะท้อนคำถามกลับเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบ สร้างบรรยากาศให้เกิดห้องเรียนแห่งความสงสัย (Community of Inquiry)

ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้จะทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดสร้างสรรค์ (Creative Learning) มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการคิดค้นนวัตกรรม (Innovation) ลักษณะของการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Research - based learning) เป็นการจัดการเรียนรู้แบบอิงกระบวนการวิจัย โดยเริ่มจากการกำหนดหัวข้อ วางแผน ดำเนินการตามแผน สรุปผลการเรียนรู้และนำเสนอความรู้ที่ได้ หรือเรียกการเรียนการสอนแบบโครงการเป็นฐาน (Project - based learning) หรือปัญหาเป็นฐาน (Problem - based learning) ซึ่งการเรียนการสอนแบบนี้จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้โดยการทำงานเป็นทีม (Team based learning) ทำให้ผู้เรียนสามารถลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นเป็นตอนได้ด้วยตนเอง ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน มีทักษะในการประสานงานและติดต่อสื่อสาร ซึ่งในที่สุดผู้เรียนจะตกผลึกทางความคิดของผู้เรียนได้เอง (Crystal - based learning)

บทบาทของอาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นผู้ที่ฉลาด รอบรู้ ช่างสังเกตและคอยควบคุมกำกับห้องเรียน มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ยืดหยุ่น ดังนี้ 1) กระตุ้นให้เกิดห้องเรียนที่อยากรู้อยากเห็น อยากรหาคำตอบ สอนให้น้อยลงแต่เน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้ามากขึ้น หรือที่เรียกว่า ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ 2) นำกระบวนการวิจัยและผลการวิจัยมาใช้ในการเรียนการสอน 3) กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อต่อยอดจนถึงการคิดค้นนวัตกรรม 4) กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และทำงานร่วมกัน 5) วิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย และเร่งแก้ไข 6) กระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงการอยู่ร่วมกัน การแบ่งปัน มีจิตสาธารณะ

หลักการสอนสู่ศตวรรษที่ 21 เจ็ดประการ¹¹ และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้แก่

1.1 การสอนแบบเน้นปัญหา (Problem-Based learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เริ่มจากการกำหนดปัญหา แสวงหาข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา สรุปข้อมูลเพื่อแก้ปัญหา ผู้สอนให้คำแนะนำคัดกรองวิธีการแก้ปัญหา ส่งเสริมให้คำแนะนำในการแก้ปัญหา ประเมินความรู้ คำตอบต่อการแก้ปัญหา การเรียนการสอน

แบบนี้จะส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มและพัฒนาทักษะทางสังคม กิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning group) จัดให้สมาชิกที่มีความสามารถที่แตกต่างกันมาอยู่ในกลุ่มเดียวกัน กลุ่มจะเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) เป็นการนำเกมเข้ามาบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งกิจกรรมนี้สามารถทำได้ตั้งแต่ขั้นการเตรียมเข้าสู่บทเรียน การมอบหมายงาน และขั้นสรุปผล

1.2 การสอนแบบเน้นกรณีศึกษา (Case-Based learning) เป็นการสอนโดยใช้กรณีศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้จัดแบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) เป็นการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีศึกษาที่กำหนดให้ หรือกรณีศึกษาที่ผู้เรียนสนใจเรียนรู้ จากนั้นให้สรุป วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มและร่วมกันนำเสนอต่อเพื่อนในชั้นเรียนและอาจารย์

1.3 การสอนแบบเน้นการวิจัย (Research-Based learning) เริ่มตั้งแต่การมอบหมายให้ผู้เรียนไปสืบค้นงานวิจัย คัดเลือกงานวิจัย สรุป และนำผลการวิจัยไปใช้ ซึ่งผู้เรียนจะได้ทักษะ การสืบค้น การสังเคราะห์งานวิจัยและกระบวนการวิจัย กิจกรรมการเรียนการสอนที่สามารถจัดได้ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้จัดแบบกระบวนการวิจัย (Mini-research proposals) โดยอิงกระบวนการวิจัยเป็นหลัก เริ่มจากให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียน เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้ สะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้

1.4 การสอนแบบเน้นโครงการ (Project-Based learning) เน้นให้ผู้เรียนได้ผลิตผลงานผ่านโครงการเริ่มจากการแสวงหาความรู้ กระบวนการคิดและทักษะในการแก้ปัญหา การเรียนแบบนี้จะสร้างความรู้ที่เป็นรูปธรรมแก่ผู้เรียน ไม่ลืมนำ กิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถจัดได้ เช่น เทคนิคกลุ่มสืบค้น (Group Investigation) เป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยจัดผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเพื่อเตรียมโครงการที่ผู้สอนมอบหมายให้ สืบค้น สรุปความรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้สรุปความคิด

รวบยอดของตนเองออกมาผ่านผังความคิด การเรียนรู้แบบนี้จะทำให้ผู้เรียนจำได้ดี

1.5 การสอนแบบเน้นผลงาน (Productivity-Based learning) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสร้างผลงาน สร้างองค์ความรู้จากการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ กิจกรรมการเรียนการสอนสามารถจัดแบบเทคนิคแบ่งปันความสำเร็จ (Student Team Achievement Division) ซึ่งทุกคนในกลุ่มต้องพัฒนาความรู้ของตนเองในเรื่องที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด ช่วยเหลือทบทวนความรู้ให้แก่กัน

1.6 การสอนแบบเน้นการทำงาน (Work-Based learning) เป็นการผสมผสานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเข้าด้วยกัน ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ ซึ่งนักศึกษาพยาบาลจะได้ฝึกปฏิบัติตั้งแต่วิชาปฏิบัติการพื้นฐานการพยาบาลจนถึงวิชาบริหารการพยาบาลที่นักศึกษาได้ฝึกเป็นหัวหน้าเวร และสมาชิกทีม นักศึกษาจะได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานจริงบนหอผู้ป่วย รู้จักคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และร่วมกันทำงานเป็นทีม

1.7 การสอนแบบเน้นการตกผลึก (Crystal-Based learning) การเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนคิดค้นด้วยตนเอง ทำความเข้าใจ สรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ เกิดการคิดรวบยอด ผู้เรียนจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาประเด็นหลักของรายวิชา บทบาทของอาจารย์ผู้สอนคือมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดตามประเด็นที่กำหนด ผู้เรียนจะต้องแยกเป็นประเด็นตามแนวคิดของผู้เรียนเอง วิเคราะห์ เจาะลึก จนตกผลึกทางความคิดของตนเอง จากนั้นกลุ่มเพื่อนและอาจารย์ช่วยวิเคราะห์ วิจารณ์

2. Authentic Learning การเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้คิด ประเมิน ตัดสินใจได้เอง อย่างเป็นระบบเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ตามสถานการณ์จริง ปัญหาจริงที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดแนวคิดที่เชื่อมโยงกับปัญหาจนสร้างกรอบความรู้¹² มาตรฐานการเรียนรู้ตามสภาพจริง ได้แก่ การเรียนรู้การคิดระดับสูง การเรียนรู้แก่นของความรู้ การเชื่อมโยงสู่โลกแห่งความเป็นจริง การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กระบวนการสังคมเกิดการเรียนรู้และยอมรับซึ่งกันและกัน¹³ การเรียนแบบ Authentic

Learning ให้อิสระเสรีภาพในการเลือกความสนใจที่ผู้เรียนอยากเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนต้องใช้ปฏิสัมพันธ์ในการเสริมแรง เน้นแชร์ประสบการณ์กระตุ้นให้เกิดกระบวนการคิด ใช้วิธีการใหม่ๆ โดยอาศัยพื้นฐานที่มีอยู่เดิม การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เช่น

Simulation-based Learning : SLB เป็นการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง ในบรรยากาศจำลอง ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและไม่กดดัน ทำให้ผู้เรียนลดความเครียดและความวิตกกังวลก่อนขึ้นปฏิบัติงานจริงและสามารถเพิ่มสมรรถนะของผู้เรียน (self-efficacy) ในด้านต่างๆ เช่น การสื่อสาร การติดต่อประสานงาน การทำงานเป็นทีม ภาวะความเป็นผู้นำ¹⁴

Student-Created Media เป็นการเรียนรู้โดยการใช้เทคโนโลยี เช่น การสร้างวิดีโอ ออกแบบเว็บไซต์ การสร้างภาพอินิเมชัน การตกแต่งภาพถ่าย 14 ผู้เรียนได้ฝึกใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย มีทักษะในการอ่าน เขียนและสรุปความ วางแผน วิเคราะห์และประเมินผลงาน นอกจากนี้ผู้เรียนยังได้ทักษะทางภาษา กล่าวคือ โปรแกรมและคำอธิบายส่วนใหญ่จะเขียนเป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งผู้เรียนจะต้องแปลทำความเข้าใจเสียก่อน ก่อนดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

Inquiry-Based Learning เป็นการสอนแบบสืบเสาะความรู้ เริ่มจากตั้งคำถาม ปัญหา หรือสร้างสถานการณ์จำลอง เพื่อให้ผู้เรียนหาคำตอบ การเรียนรู้แบบนี้จะทำให้ผู้เรียนรู้จักหาแหล่งความรู้ ประเมิน วิเคราะห์ข้อมูล ฝึกฝนทักษะทางความคิด เกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง¹⁵

Peer-Based Evaluation การประเมิน วิเคราะห์วิจารณ์โดยเพื่อนเป็นผู้ประเมิน จะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนลึกซึ้งขึ้น นอกจากนี้ยังให้ผู้เรียนประเมินตนเองได้ด้วย

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เน้นการปฏิบัติจริง (Performance-Based) บนพื้นฐานของชีวิตจริง (Real-life) ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ความคิดที่มีกระบวนการที่ซับซ้อน หลากหลายรูปแบบจนเกิดแนวทางหรือวิธีการของตนเอง

3. Administration การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 อาจารย์ผู้สอนต้องก้าวข้ามสาระวิชาเพื่อไปสู่การเรียนรู้ทักษะในการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills)¹⁶ อาจารย์ผู้สอนจะต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก (Facilitator) ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้แบบลงมือทำ เกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ โดยอาจารย์ผู้สอนคอยให้คำแนะนำ ชี้แนะ การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมคนออกไปทำงานที่ใช้ความรู้ (Knowledge Worker) และเป็นคนที่พร้อมเรียนรู้ตลอดเวลา (Learning Person) ดังนั้นอาจารย์ในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทจากอาจารย์ผู้สอน Teacher, Instructors เป็น Facilitator, Coach และมีสมรรถนะทางด้านวิชาการ ดังนี้

Instructional design ออกแบบกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพต่อผู้เรียน อาจารย์ผู้สอนจะต้องรู้จักห้วงเวลาที่ต้องกระตุ้นผู้เรียน (Feed - up) ประเมินให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับ (Feed back) และถ้าผู้เรียนสามารถทำงานหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายออกมาดีเยี่ยมแล้ว อาจารย์ผู้สอนต้องสามารถเสนอแนะต่อยอด (Feed Forward) ให้ผู้เรียนได้

Facilitate ผู้ออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก ซึ่งอาจารย์จะต้องออกแบบและวางแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการที่จะออกแบบการเรียนการสอนได้นั้น อาจารย์ผู้สอนจะต้องเข้าใจปัจจัยพื้นฐานของผู้เรียน (Understanding learner) เสียก่อนเพื่อนำมาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบการเรียนการสอน

Coaching เปลี่ยนบทบาทจากผู้ชี้นำเป็นผู้ชี้แนะโดยใช้เทคนิค คำถามกระตุ้น Power question ให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ นอกจากนี้อาจารย์ยังต้องเป็น Trainer ให้กับผู้เรียนด้วย

Motivate & Inspire กระตุ้นให้คิด คิดพื้นฐาน คิดขั้นสูง พัฒนาการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ต้องจัดการเรียนรู้แบบ Student - Centered Approach เปิดโอกาสอย่างถ่วงถ่วง (Inclusive Approach)

Mentoring เน้นฟัง ฟังเชิงลึก เป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมพัฒนากระบวนการเรียนรู้และคอยเป็น Counselor ที่เปิดใจรับฟังปัญหาของผู้เรียน

Researching มีทักษะวิจัย สามารถนำกระบวนการและผลการวิจัย มาใช้ในการเรียนการสอน ต่อยอด ชี้แนะผู้เรียนได้ จะเห็นได้ว่า การเป็นอาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่เรื่องง่ายเลย อาจารย์ต้องมีวุฒิขั้นต่ำในระดับปริญญาโท หรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ และต้องมีผลงานวิชาการตีพิมพ์เผยแพร่ ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา 2558¹⁷ นอกจากนี้มีวุฒิการศึกษาและคุณสมบัติตามที่กำหนดแล้ว อาจารย์จะต้องมีความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้เพื่อที่จะออกแบบห้องเรียนแห่งการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ นั้นแสดงถึงอาจารย์ต้องพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง เป็นคนที่พร้อมเรียนรู้ตลอดเวลา สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา¹⁸ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการเพิ่มสมรรถนะของอาจารย์ผู้สอน จึงได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะและประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ดังนี้

- 1) อาจารย์จะต้องมีองค์ความรู้ในศาสตร์ของตน 2) มีความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้ 3) มีสมรรถนะในการออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) เสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน 6) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนพร้อมทั้งสามารถให้ข้อมูลป้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ 7) ต้องสร้างคุณค่าในการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและ 8) อารมณ์ไวซึ่งจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพอาจารย์ จากคุณลักษณะของบัณฑิตพยาบาลที่พึงประสงค์ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ 2560 นั้น มีหลายสถาบันที่ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลเพื่อ

พัฒนาการเรียนการสอน ดังนี้ กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และคณะ¹⁹ ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์จำนวน 38 คน นักศึกษาจำนวน 517 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดและสนทนากลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายหลายแต่มากที่สุดคือ การสอนแบบบรรยาย ตามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ควรปรับปรุงเพื่อส่งเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ วิธีการเรียนรู้สถานการณ์จำลองการแก้ปัญหา คุณลักษณะของผู้สอน เทคนิคการสอนของอาจารย์ สภาพห้องเรียน โสตทัศนอุปกรณ์ และการให้ความสำคัญกับทักษะที่เป็นจุดอ่อนหรือเป็นปัญหาของนักศึกษา ส่วนอาจารย์เห็นว่า ต้องปรับวิธีการและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อช่วยส่งเสริมแต่ละทักษะและต้องพัฒนาศักยภาพของผู้สอนเพื่อให้สามารถใช้วิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ให้กับนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งภา จันทรา และอดิญาณ์ ศรเกษตริณ²⁰ พบว่า ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม จากผลการศึกษาอาจารย์ผู้สอนสามารถนำไปวางแผนการออกแบบห้องเรียนเพื่อส่งเสริมทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการในการจัดสภาพห้องเรียน การปรับวิธีการเรียนรู้ในการศึกษาของ กมลรัตน์ เทอร์เนอร์ และคณะ และ ศุภวดี แถวเพ็ญ และคณะ²¹ ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์ พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงช่วยส่งเสริมสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล

บทสรุป

อาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลอย่างลึกซึ้งและมีความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้ จึงจะสามารถออกแบบห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ได้ดี ทำให้การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ เพราะการเรียนรู้ที่ดีไม่ได้มาจากที่อาจารย์ผู้สอนค้นพบวิธีการสอนที่ดีแล้วป้อนให้ผู้เรียนได้เต็มที่ แต่การเรียนรู้ที่ดีเกิดจากการที่อาจารย์ผู้สอนได้ให้โอกาสที่ดีแก่ผู้เรียนให้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้น การที่จะเป็นอาจารย์พยาบาลในศตวรรษที่ 21 ได้ อาจารย์จะต้องเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้มีทักษะของการเรียนรู้และมีทักษะในการทำหน้าที่อาจารย์ โดยฝึกทักษะการเป็นโค้ชที่ดี และมีทักษะในการออกแบบห้องเรียนปรับวิธีการสอน กิจกรรมการสอนและทักษะเพื่อพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช่วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน หลักการออกแบบการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน ได้แก่ การออกแบบการเรียนรู้ตามหลัก 3 A ดังนี้ การออกแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการออกแบบการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น Authentic Learning ออกแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริง และ อาจารย์จะต้องเปลี่ยนจากอาจารย์ที่คอยป้อนความรู้ให้ผู้เรียน เปลี่ยนแปลงตนเองมาเป็น Administration คอยชี้แนะและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน สุดท้ายแล้วจะเกิดบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันทั้งอาจารย์และผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. อาจารย์พยาบาลนอกจากมีความรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลแล้ว ควรมีความรู้ในศาสตร์การสอนและการเรียนรู้ด้วย

2. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่เสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตั้งแต่ปี 1 – ปี 4 เปรียบเทียบกับรูปแบบการสอนแบบเดิม

เอกสารอ้างอิง

1. คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. การปฏิรูปอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2561: 9 – 18.
2. ราชกิจจานุเบกษา. ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). ค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2561, จาก http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/A/082/T_0001.PDF
3. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560: 93 -131.
4. ราชกิจจานุเบกษา. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561. ค้นเมื่อ 24 ธันวาคม 2561, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2561/E/199/T19.PDF>
5. สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ. การปฏิรูปอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2561: 1 – 6.
6. Eagle, D. The cone of learning, 1969: Retrieved March 24, 2019, from <https://gove.org/hierarchy-of-learning-learning-retention/>
7. กรอบแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills). ค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2562, จาก <http://www.p21.org/our-work/p21-framework>
8. สำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. โครงการหน่วยบ่มเพาะวิสาหกิจในสถาบันอุดมศึกษา. 2561: ค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2562, จาก <http://www.mua.go.th/users/development/km/KM%20day3.pdf>
9. กระทรวงศึกษาธิการ. มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี คณะพยาบาลศาสตร์ พ.ศ.2560, 2560 สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2562, จาก www.mua.go.th/users/tqf-hed/.../ประกาศ-ศธ-NQF-2560-พยาบาลศาสตร์-ป-ตรี.PDF

10. Bonwell, C. & Eison, J. Active Learning: Creating Excitement in the Classroom, 1991 Retrieved March 24, 2019 from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED336049.pdf>
11. ไพฑูรย์ สินลารัตน์. ครูในศตวรรษที่ 21. งานประชุมวิชาการ เอกสารประกอบการบรรยาย “อภิวินัยการเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย”, 2557: ค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2562, จาก <http://seminar.qlf.or.th/File/DownloadFile/672>
12. Donovan, S., Bransford, J., & Pellegrino. How People Learn: Bridging Research and Practice. Washington, DC: National Academy of Sciences, 1999.
13. Newmann, F. & Wehlage, G. Five standards of authentic instruction. Educational Leadership, 1993: 50(7): 8-12.
14. Peterson, L. Authentic Learning Environments, 2007: Retrieved March 24, 2019, from http://etec.cltl.ubc.ca/510wiki/Authentic_Learning_Environments.
15. Dostal, J. Inquiry-based instruction : concept, essence, important and contribution, 2015: Retrieved March 24, 2019, from https://www.researchgate.net/publication/278406129_Inquirybased_instruction_concept_essence_importance_and_contribution
16. วิจารย์ พานิชย์. วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้, 2558: 1(2): 1-14.
17. สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา 2558 และเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ: วงศ์สว่างพับลิชชิง แอนด์ พรินติ้ง จำกัด, 2560.
18. สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. แนวทางการส่งเสริมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา. 2561: ค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2562, จาก http://www.mua.go.th/users/bhes/pdf/PSF_Book.pdf
19. กมลรัตน์ เทอร์เนอร์, สมพร รักความสุข, จิตาภา เรือนใจมั่น, จิตรา สุขเจริญ และชญญมล สุริยานิมิตสุข. สภาพการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชลบุรี. วารสารพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข., 2559; 26(2): 128 – 141.
20. รุ่งนภา จันทรา และอติญาณ์ ศรีเกษตริณ. ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้., 2560; 4(1): 180 – 190.
21. ศุภวดี แถวเพ็ลย และคณะ. รูปแบบการเรียนการสอนตามสภาพจริงเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการผดุงครรภ์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล. Journal of Nursing Science., 2558; 33(1): 27 – 36.